

GORENJSKE

LETNO XIII., ST. 124

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUBI ZA GORENJSKO SOBOTA, 22. OKTOBRA 1960

S seje ObLO Jesenice

Rateče dobe svoj krajevni urad

Jesenice, 20. oktobra — Na danjem zasedanju občinskega zabora in zabora proizvajalcev ObLO Jesenice je bilo podano poročilo o nacionalizaciji zemljišč, ki sta ga oba zabora potrdili. Sprejeli so odlok o rešu in miru, ki so ga vskladili z zakonom in črtali določbe, ki jih ureja zakon sam. S sprejemom odloka o agrotehničnih ukrepih za pridelovanje krme na travnikih, bodo povečali pridelek krme in dali s tem pogoje za razvoj živinoreje v jesenjski občini. Odlok o delovnem času upravnih organov občinskega ljudskega odbora pa predvideva ob slednjem deljen delovni čas, s čimer

O zdravstvu

Radovljica, 21. oktobra — Uprava podružnice za socialno zavarovanje v Radovljici je pripravila obširno poročilo o nekaterih problemih zdravstvene službe, ki je pripravljeno za skupino socialnega zavarovanja, ki je sklicana za jutri, 22. oktobra. Posebno poročilo bodo delegati skupine poslušali tudi o organizaciji in drugih težavah v Zdravstvenem domu Radovljica in v Zdravstvenem domu Bled, ki spadata v enotno zdravstveno območje.

-I. c.

Pocenitev gozdne proizvodnje

Kranj, 21. oktobra — Svet za kmetijstvo in gozdarstvo pri OLO je včeraj na svoji seji razpravljal o reorganizaciji celotne službe gospodarjenja z gozdovi. Predvidena je združitev dejavnosti v enoto službo tako za gozdove v državnem kakor tudi v privatnem sektorju. Glavno odgovornost oziroma breme te službe naj bi bilo na gozdnih gospodarstvih. Velične naloge pa se ob tem prenašajo tudi na kmetijske zadruge, ki bi se mogle ukvarjati ne samo z odčidom lesa, kot doslej, marveč s celotno nego, obnovno in gospodarjenjem z gozdovi. Tako, enotno gospodarjenje, kot je rečeno v zaključku stališč, ki so jih člani Sveta sprejeli po dolgi in

V novemburu konference Socialistične zveze

Kranj, 21. oktobra.

Na posvetovanju predsednikov in tajnikov krajevnih organizacij SZDL, ki je bilo včeraj pri Občinskem odboru SZDL Kranj, so se pomenili o nekaterih najvažnejših nalagah pri izvajanjiju zaključkov V. Kongresa SZDL.

Kot je določeno, bodo v mesecu novemburu konference krajevnih organizacij SZDL, na katere se že pripravljajo.

Na istem posvetovanju so govorili tudi o kadrovskih pripravah za bodoča vodstva podružnic in krajevnih odborov SZDL.

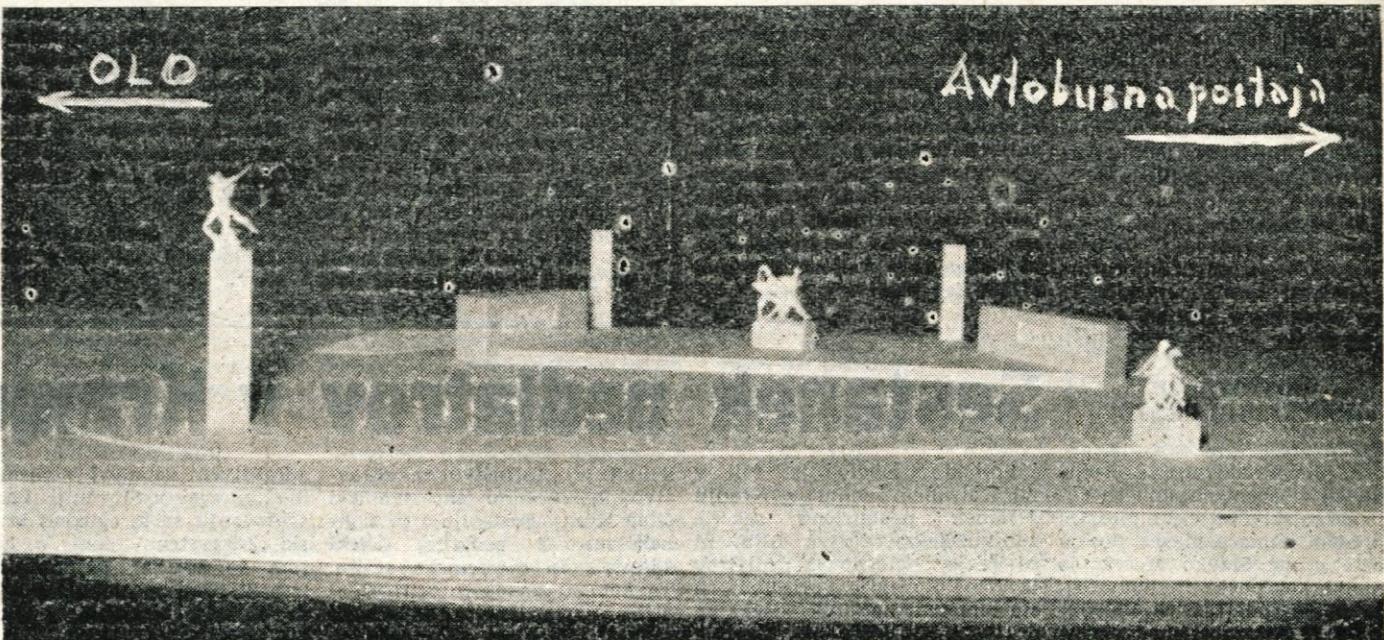

Beli vrhovi planin nas opezarjajo, da je zapadel že prvi sneg. Kmetovalci pa še pridno pospravljajo pridelke s svojih polj. Na Kmetijske posestvu v Senčurju so pri pobiranju krompirja prisikočili na pomoč kar pionirji vočlanske šole. Hitro in z velikim veseljem opravljajo svoje delo. Prisluženi denar — za vsako polno gajbico so plačani po 12 dinarjev — bodo porabili za izlet

IZHAJA OD OKTOBRA 1960 KOT TEDNIK
S 1. JANUARJEM 1961 KOT POLTEDNIK
OD 1. JAN. 1960 IZHAJA TRIKRAT TEDENEGOS
IZDAJA CP »GORENJSKI TISK« V KRAJNU

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNIEK

TELEF.: UREDNIŠTVO 24-75 in 21-90, UPRAVA 21-60
TEK. RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU
807-70-135 — IZHAJA OB PONDELJKIH, SREDAK,
IN SOBOTAH — LETNA NAROČNINA 999,
MESEČNA 75, POSAMEZNA ST. 10 DIN

Kakšen bo

Spomenik revolucije v Kranju

Kranj, 21. oktobra.

Park svobode bo spremenjen v obširen spomenik revolucije, ki bo eden izmed najlepših v Sloveniji. Znani akademski kipar Lojze Dolinar upodablja tri glavne dogodek: stavko tekstilnih delavcev 1936. leta; oboroženo vstavo 1941. leta ter dan osvoboditve v okviru celotne revolucije naših narodov. Spomenik bodo odkrili v okviru proslav 20-letnice osvoboditve ob občinskem prazniku Kraja 1. avgusta 1961. Del sredstev za gradnjo in urejanje parka naj bi prispevale tudi gospodarske organizacije.

Predsednik odbora za postavitev spomenika v Kranju, tovarš Martin Košir, je povedal, da so pred dnevi dokončno sprejeli sklep o lokaciji in idejni zasnovi spomenika revolucije. Prva pobuda za to je bila dana že na veličastnem zborovanju na Ruji leta 1956, ob 20-letnici stavke, ko so sprejeli sklep o postavitvi spomenika temu dogodku v Kranju. Razen tega je odbor upošteval še to, da je padlo iz občine Kranj v času NOB 884 bor-

cev in ostalih žrtv, da Kranj še nima primernega spomenika itd.

Veliko razprav in posvetovanj je bilo o lokaciji tega spomenika.

Bile so štiri variante. Prva je bila, naj bi spomenik postavili pred novo stavbo OLO, naslednji so bili za Park svobode pred sedanjim Delavskim domom,

tretji za prostor pred novim kinematografskim poslopjem za

Pokojninskim zavodom ter četrti za prostor na cestnem križišču blejske in golniške ceste, ko bi

se odstranila stavba menze gradbenih delavcev (Beksel).

Odbor se je končno odločil za drugo varianto — za Park svobode, ki

najbolj ustreza načelom in pomembnosti tega objekta. Hkrati pa je tu tudi nujno iz urbanističnega vidika urediti ta prostor, ki postaja kot zveza med starim in novo nastajajočim mestom najprometnejši del mesta.

Spomenik bo v obsežnem okviru zajemal celotni sedanji park.

Najznačilnejše bodo tri figure v raznih krajih. Največja bo skulptura s podstavkom v višini deseti metrov, kjer bo v obliki približno 45 milijonov dinarjev.

Toda večina teh stroškov odpade na splošno urejanje parka, medtem ko bodo kiparska dela veljala približno 14,700 dinarjev. Zato je tudi predvideno, da bo večino stroškov prevzel ObLO. Približno 15 milijonov dinarjev pa naj bi prispevala podjetja. Gre vsekakor za mogočen, dostopen in trajen spomin vsem tem, ki so vse žrtve v boju za dosega tega, kar danes imamo.

OBRAZI IN POJAVI

HONORARNE URE

Vprašanje: Kaj so postale v zadnjem času honorarne ure profesorjev in učiteljev?

Odgovor: Velik problem. Rezultat pomanjkljivega družbenega upravljanja šol in v marsikaterih primerih absolutistične vladavine direktorjev. Nekaj tako nerazumljivega, kot če bi tujec rekel: Dal je sedlo za kravo — in pri tem misil na tisto sedlo, ki pomeni najnižji vzročeni del med dvema vrhoma.

Znešano. Zamotano. Res nerazumljiv začetek naše tako priljubljene rubrike. Toda prizadeti že slutijo zakaj gre, ostalem pa naj bodo te vrstice za ilustracijo, kam lahko pripeljejo honorarne ure, če ni v ozadju zdrave družbene kontrole.

V našem primeru ne gre za tiste honorarne ure — od 100 do 150 dinarjev — ki jih imajo učitelji, profesorji in drugi predavatelji v ustanovah, v katerih so zaposleni, čeprav bi tudi tu lahko pristavili svoj piskrček: honorarne ure so pravzaprav nadure v tarifu za te, je res preniza. Lotili pa se bomo drugih nadur. Tistih, ki imajo »višjo denarno vrednost« — recimo 300 dinarjev — in jih šolski prosvetni delavci lahko dobijo na sosednji šoli; torej ne na isti, v kateri so zaposleni.

Iznajdljivost učiteljev in profesorjev je pri teh možnih pogojih razumljiva. Ti boš imel konorarne ure na naši šoli, jaz pa na vaši.

Sicer pa, zakaj takoj filozofiranja. Obrnimo karte in poglejmo kaj držimo v rokah:

PRVA KARTA: Borba za honorarne urami na »tunih« šolah — posledica: kakšen bo zaslugek in ne kaj bodo otroci odnesli iz šole;

DRUGA KARTA: Slabo gospodarjenje — rezultat: za honorarne ure trošimo znatno večja sredstva kot bi bilo treba;

TRETJA KARTA: Izkorisčanje — seveda zato, ker imamo dva načina plačevanja honorarnih ur, čeprav je drugi namenjen za napredek šolstva spričo dejanskega pomanjkanja učiteljev in profesorjev; torej gre za to, da bi nagradili tisto nadpovprečno delo, s katerim lahko nadoknadimo pomanjkanje prosvetnih delavcev;

ČETRTA KARTA: Zapeljivo poznanstvo — ti na naši šoli, jaz na vaši; roka roko umije, toda vse kaže, da obe roki še vedno ne umijeta obraz.

PETA KARTA: Kje je družbeno upravljanje? — upravičeno vprašanje — odločajo kolektivi učiteljev in profesorjev na posameznih šolah samo o usodi ocen dijakov, ali bi ti kolektivi morali odgovarjati tudi zaračuni dejstva, ki ne posredno (morda pravčneje zapisano — posredno) sprempljajo vse zdrave in nezdrave pojave v zvezi s šolstvom?

In kje se odraža delo družbenih organov — šolskih odborov?

ŠESTA KARTA: Direktor odloča — kje? V tovarni? Ne. V šoli? Da! Moč kolektivov prosvetnih delavcev in šolskih odborov je neznačna.

Morda smo spregledali še kakšen adut. Temu se ni čuditi. Presenečenje nad tako močnimi kartami je že tako ali tako prava redkost. Verjetno pa tudi ni treba zapisati še posebnih zaključkov, saj si le-te lahko vsak sam naredi na osnovi naštetih pojavorov.

B. F.

60 ur pred rokom

JESENICE — Valjarno »2400« na Javorniku, ki je začela obravnavati pred 11 leti so v začetku tega meseca popolnoma prenovili. Rok za remont, ki je bil združen z rekonstrukcijo, je bil do-

NAGLO ŠIRJENJE IZOBRAŽEVALNEGA DELA

BLED — V sredo, 19. oktobra, bo pričela z rednim delom večerna politična šola na Bledu. Obiskovalo jo bo 37 kandidatov.

Pouk bo po dvakrat na teden do 5. junija. Šolo sta organizirala Delavska univerza ter občinski komite na Bledu. Naslednji dan, v četrtek, pa bo na Bledu prvo predavanje v okviru šole za starešine, ki bo tega dne pričela s ciklusom teh predavanj. O temem Družina v socialistični družbi bo predaval Jože Valentinčič, in sicer popoldne v Gorjah, zvečer pa na Bledu.

-jb

GOSTOVANJE »GORENJSKIH FANTOV«

PREDVOR — V nedeljo, 16. oktobra, je v Predvoru že drugič gostoval glasbeni ansambel »Veseli gorenjski fantje«, s pisanim sporedom domače glasbe. Vodja veselih grupe Slavko Mežek je nastopil kot pevec in humorist, pela pa je tudi Marica Balohova. Da je ansambel med občinstvom zelo priljubljen, je pokazala številna udeležba na prireditvi, saj je bila dvorana Prosvetnega doma zasedena do zadnjega kotička.

Sestanek pediatrov v Kranju

Preteklo soboto je bil v Zdravstvenem domu v Kranju sestanek pediatrične sekcije zdravniškega društva LRS, ki se ga je udeležilo 45 pediatrov iz vse Slovenije, prisotna pa sta bila tudi načelnik odseka za družbeno službe Janez Ogorec in predsednik Sveta za zdravstvo Milan Regovec.

Na sestanku je dr. Tuma Vela poročala o petletni dejavnosti posebne strokovne komisije, ki

deluje pri Tajništvu za zdravstvo in socialno skrbstvo pri OLO Kranj. Sestavljajo jo 2 ginekologa, 2 pediatra, šolski zdravnik in medicinska sestra. Ta komisija nadzoruje in organizira najrazličnejše dejavnosti za zaščito matere in otroka. Kljub temu, da je poleg ljubljanskega okraja zdravstvena zaščita v kranjskem okraju najboljša v Sloveniji, še vedno ni povsem zadovoljiva, predvsem zato, ker močno primanjkuje zdravstvenega kadra — višjega in srednjega.

Poleg tega, da imajo slovenski pediatri redne sestanke na pediatrični kliniki v Ljubljani, se vsako leto sestanejo tudi v

Beležka
TUDI
V PETEM NADSTROPJU
GA NI

Ce naslovjenec ne dobi pravočasno v roke namenjene mu pošte, je vse narobe. Kadar pa dobi v roke pravočasno časopis, pismo ali dopisnico, se naslovjenec ne vpraša, zakaj je lahko dobil pošto pravočasno. In kadar je ne dobi, se tudi ne vpraša, če je morda sam tega kriv?

V prenekaterih primerih gre za malomarnost naslovjencev. Le-ti dobijo stanovanje v novih blokih (večnadstropnih) in jim ni do tega, da bi vsaj na svoja vrata nalepili priimek in ime. Prizadenvost pismone je v takšnih primerih zaman, četudi gre poštar dvakrat ali trikrat do petega nadstropja. Vsekakor bi morali biti stanovalci novih blokov ali naselij uvidnejši do poštnih uslužbencev.

n. n.
REGULACIJA SORE
Medvode — Občina Medvode, ki je znana po delovnih akcijah je pred dnevi pričela in že dočela regulacijo Sore od Gorenje vasi oziroma od Zgornje Senice pa vse do Goričan. Ljudje je občudovanjem gledajo ravno strugo, ki so jo tako hitro in dobro napravili. Prav bi bilo, da bi vugledu iz Medvod sledila občina Škofja Loka in izorala ravno strugo do godeskega mostu do medvoške struge.

IZLET FOTO-AMATERJEV
TRŽIČ — V nedeljo, 16. oktobra, so člani Foto-amaterskega kluba iz Tržiča organizirali izlet na Storžič. Zaradi slabega vremena je bila udeležba ljubiteljev fotografije bolj slaba. Tisti, ki pa so se kljub temu podali na pot, so bili zelo zadovoljni. S fotoparati so posneli nekaj lepih motivov in si podobnih izletov še želijo.

P.

LETNA KONFERENCA
MLADINSKE ORGANIZACIJE
TSS

JESENICE — Člani mladinskih organizacij jeseniške tehniške šole metalurške stroke so imeli pred dnevi letno konferenco, ki so se je udeležili tudi predstavnik tovarniškega komiteja ZKS, predsednik občinskega odbora LMS, predstavnik LMS Železarne Jesenice in predstavnik LMS jeseniške gimnazije. Poročilo o dosedanjem delovanju mladinske organizacije na jeseniški tehniški šoli je podal Franc Ban, poročilo o prihodnjih nalagah pa Jože Gaberšček. Mladinska organizacija bo v prvi vrsti skrbila za doseglo čim boljših učnih uspehov dijakov in bo preko krožkov pomagala slabšim učencem. Skrbeli bodo tudi za izvenšolsko delovanje mladine tako v športnih kakor tudi kulturnih organizacijah. Absolventi šole naj ne bodo le dobri tehniki, temveč tudi dobri sodelavci v delavskem in družbenem samoupravljanju. V ta namen bodo pripravili več predavanj. Sprejeli so program za tekoče leto, ki predvideva širošo društveno in politično aktivnost mladinskih organizacij. Jeseniške TSS.

IZLET NA STAJERSKO
SKOFJA LOKA — Upravnik v Skofji Loki skrbi za vestno in točno poslovanje poštnih služb v mestu in okolici. Ne pozabi pa tudi nauslužbence, na njihovo kulturno-zabavno življenje. Ta-ko so imeli na primer minuto nedeljo vsi poštni uslužbenci izlet na Stajersko. Ogledali so si rimske izkopanine v St. Petru pri Celju, Novo Velenje, v Mariboru pa eno najobsojnjejših kolodvorskih poštnih poslopij. Sli- so tudi v hidroelektrarni na Mariborskem otoku. Enodnevni izlet so prijetno zaključili v Po- štarškem domu na Pohorju.

Z dvema tovarišema se je miličnik kmalu vrnil in doblj Janeza na njegovem domu. Tu pa so naleteli vti trije miličnikov na združen odpol Janeza in njegovi staršev, ki so kar tekmovali

na postajo, da bi tam dobil ponoc.

Z dvema tovarišema se je miličnik kmalu vrnil in doblj Janeza na njegovem domu. Tu pa so naleteli vti trije miličnikov na združen odpol Janeza in njegovi staršev, ki so kar tekmovali

MALI STROKOVNIJAR

So ljudje, ki se v prostem času ukvarjajo z najrazličnejšimi spremnostmi in opravili, ki jih veseli, skratka ljudje, ki imajo v prostem času kakšen hobby ali konjiček, kot pravimo. Takih ljudi je povsod dosti, pa tudi v Kranju. Za danes smo izbrali enega, in ker pravkar poteka Mesec tehnike, smo ga poiskali iz tehničnega področja. Naj vam ga predstavimo. Drob, plavljav deček je to, z velikimi živimi očmi — Jože Šifkovič, učenec 7. razreda na Primskovem.

Slišali smo, da se zelena začima za tehniko. Kadaj in kdo te je za to navdušil? »Niti v šolo še nisem hodil, ko sem z velikim zanimanjem

in občudovanjem opazoval našega soseda — strokovanjaka v popravljanju radio aparator. Sklenil sem, da se bom tudi jaz pričel s tem ukvarjati.«

»In kako ti je to uspelo?« »Pričel sem prebirati mnoge tehnične knjige in ni bilo dolgo, ko sem že izdeloval prve tehnične drobnarje. Kasneje sem se vključil v kranjski Radioklub in izdelal detektor, aparat za oddajanje Morsejevih znakov in telefon na elektromotorček. Tu sem opravil tudi radio amaterski A tečaj.«

»Kje pa dobiš material za izdelovanje vseh teh predmetov?«

»S prodajo raznega odpadnega materiala, papirja itd. dobim denar, s tem pa lahko

po znižanih cenah kupim v Klubu vse kar rabim pri svojem delu.«

»Ali napravljene predmete hraniš pri sebi in s čim se trenutno ukvarjaš?«

»To je različno, detektor sem na primer pred kratkim razdril, ker znaša njegova mesečna naročna 100 dinarjev. Sedaj izdelujem UKV oddajnik in sprejemnik. Izredil ga bom naši šoli, in sicer taborniški četi, katere član sem tudi jaz.«

»Ali ti tehnično udejstvovanje vzame veliko časa?«

»V Klubu sem vsak teden, razen srede in sobote, včasih pa moram zaradi učenja v šoli pustiti svojega konjička, pa potem zopet bolj poprimem.«

»In kaj bi bil rad, ko boš velik?«

»Po končani srednji šoli bi se vsekakor rad vpisal na Strojno fakulteto Višje tehnične šole v Ljubljani.«

Jože Šifkovič

Žvedeli smo . . .

△ V četrtek, 20. oktobra, ob 19. uri, je Delavska univerza v Kranju sodelovanjem DIT pripravila predavanje »O mleku in mlečnih izdelkih«. Predavanje, spremljeno z diafilmom, je vodil Anton Lasič.

△ V Lahovčah je KUD »Krvavec« organiziral za mladino iz

Lahovč in okolice začetniški plesni tečaj, ki je vsako nedeljo od 8. do 11. ure v Gasilskem domu. V Zalogu pri Cerkljah pa je KUD »Prežihov Voranc« organiziral nadaljevalni tečaj, ki je prav tako ob nedeljah, in sicer od 14.30 naprej.

△ Jutri dopoldne bodo v Prešernovem gledališču pričeli z »Uro pravljic«. Otroci bodo prisostvovali odlomkom iz raznih otroških iger, glasbenim ugankam in ugankam v slikah in besedi, estetsko-vzgojnim prizrom, nastopom Pavlih in raznimi zabavno vzgojnimi prikazom.

△ Koncem oktobra se bo podjetje Elra iz Škofje Loke preseilo iz sedanjega Koširjevega mлина v prenovljene in preurejene prostore bivšega nunskega samostana pod Škofjeloškim gra-

dom.

PRISRČNO SREČANJE

Preteklo soboto popoldne je bilo v Trebiji v Poljanski dolini prijateljsko srečanje nekdanjih mladinskih aktivistov ter sedanjega sekretariata OK LMS Slovenije. Na srečanju je govoril v imenu sedanjega sekretariata predsednik OK LMS Kranj, tovarš Zdravko Krvina. Med drugim je poučil, da so tako srečanja zelo koristna in da je njihov glavni namen seznaniti nekdanje in sedanje mladinske aktiviste. V imenu prejšnjih mladinskih delavcev kranjskega okraja je spregovoril bivši predsednik OK LMS Kranj, sedanji predsednik republikega odbora sindikatov kovinarjev, tov. Marjan Rožič. Srečanje je bilo zelo prisrčno.

IZLET NA KRIŠKO GORO

Križe — V nedeljo, 16. oktobra, so člani Planinskega društva Križe priredili izlet na Kriško goro, kjer imajo svoj planinski dom. Devet članov, med njimi tudi mladinci, so prijetno združili s kriškim, pomagal pa jih je tudi mali osliček Miško.

IZLET NA KRIŠKO GORO

Križe — V nedeljo, 16. oktobra, so člani Planinskega društva Križe priredili izlet na Kriško goro, kjer imajo svoj planinski dom. Devet članov, med njimi tudi mladinci, so prijetno združili s kriškim, pomagal pa jih je tudi mali osliček Miško.

Pogum jim je splahnel

Kazen za žalitev varnostnih organov

Tekstilna vajenca Janez Kotnik iz Zgornjih Brnikov in Emil Saruga iz Lahovč, bi kljub temu, da sta komaj polnoletna, morda vedeti, da ni dovoljeno voziti se v dvoje na kolesu in da s tem ogrožata varnost prometa na cesti. Prav je imel organ Ljudske milice, ko ju je na cesti Dvorje-Cerkle pred nedavним ustavljal v legitimiral. Fantoma se je zdelo to tako »za malo, da sta se uprla in nista hotela pokazati osebnih izkaznic. Precej »korajen« je bil Janez, ki je miličnika ozmerjal s ploho nesporobnih izrazov. Ko je ta obo pozval, da gresta z njim na postajo Ljudske milice, sta tudi to odklonila; še več, Janez se je pognal k bližnji vrtni ograji, tam odtrgal late in se z njo zapodil proti miličniku. Le-ta je kljub hudim žalitvam in fizičnemu nadupu obvladal svoje živce in se odpeljal z motorjem na postajo, da bi tam dobil ponoc.

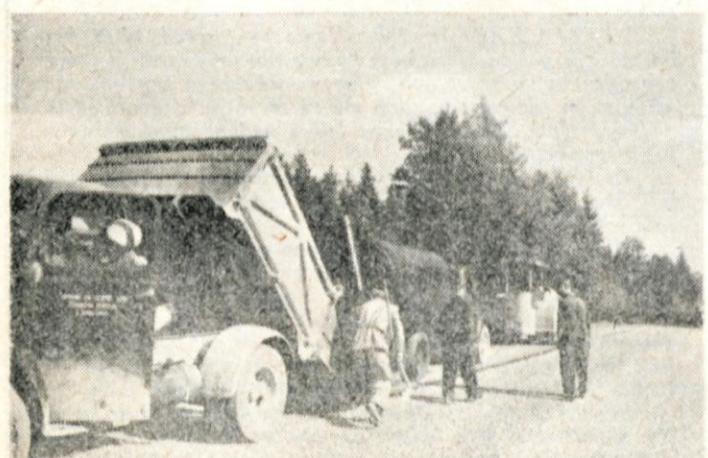
Prav je seveda Janez spet odklonil, da bi šel z miličniku na postajo Ljudske milice. Ker so ti uvidele, da bi morali sami uporabiti silo, če bi hoteli Janeza tjakaj (za kar so seveda imeli vso pravico), so se vrnili sami nazaj.

Mera Janezovim staršem s tem še ni bila dovoljna. Ko sta natele čez dva dni v domači gostilni na miličnika Ivana, sta takoj spet izpadla proti njemu z grdi žalitvami in ga tako izpostavila in ponižala pred drugimi gostmi.

Janez in njegovi starši so se moralii za vse to početje zagovarjati pred Okrajnim sodiščem v Kranju. Tukaj pa jim je pogum precej izplahnel. Tujili so krivdo in se skušali izmotiti iz kazenskih šten tudi z izgovar-

janimi. Mati Pavla je pobrala pred hišo poleno in se polotila miličnikov, ki pa so se znali zamahtovati. Oče Alojz pa se je skušal znesti nad motornim kolesom od miličnika in suval vanj z nogo, oba sta to početje spremljala še s krepkimi posvrami. Ohraben po tem surovem uporu je seveda Janez spet odklonil, da bi šel z miličniku na postajo Ljudske milice. Ker so ti uvidele, da bi morali sami uporabiti silo, če bi hoteli Janeza tjakaj (za kar so seveda imeli vso pravico), so se vrnili sami nazaj.

Tako je tudi prav, saj so teh krajih imeli varnostni organi že nekajkrat opravili s podobnimi agresijami, ki so rilecm pa ne delajo častil. Ti se ne zavedajo, kako težavne naloge opravljajo varnostni organi in da so prav oni tisti, ki skrbijo za varnost in mirne življenje državljanov. Zeležski okolici pa bi bilo tudi v cerkjianjski skupnosti, da bi tukaj državljanke discipline s kazenskimi ukrepi.

Pisali smo že, da urejajo in asfaltirajo cesto iz Senčurja do letača v Brnikih. Precejšnje upravljeno negodovanje delavcev, da samo z lopatami ne bodo kaj kmalu opravili zadanega jim dela, je sedaj odpadlo. Dobili so namreč moderne priprave in dela na cesti se z veliko naglico bližajo koncu.

Ob „Mesecu tehnike“

Začeta pot DIT v Kranju

Ustanovili naj bi tudi okrajno društvo inženirjev in tehnikov

Kot smo že pisali, se je pretekel soboto, 15. oktobra, začel po vsej naši ožji domovini »Mesec tehnike«. Iz razgovora o delovnem programu društev Ljudske tehnike in Društva inženirjev in tehnikov na Gorenjskem smo izvedeli za široko razgibano udejstvovanje društev kot tudi njihovih članov. O delu inženirjev in tehnikov v kranjski občini nam je nekaj več povedal tajnik občinskega društva inženirjev in tehnikov, ing. ROBERT GOLOB:

»V slovenskem merilu sta organizirala »Mesec tehnike« Zvezna inženirjev in tehnikov Slovenije in republiški odbor Ljudske tehnike Slovenije. Tako je naše društvo v Kranju v tudi naše društvo v Kranju v sodelovanju z Ljudsko tehniko pripravilo nekaj zanimivih in hkrati poučnih predavanj. Nekaj smo jih že izvedli, ostale pa bomo imeli v teh dneh na sporednu. Vsako predavanje pridrži naš član iz posameznega strokovnega društva.«

»Kaj pa izvedba programa?« Program bomo organizacijsko izvršili tako, da smo se povezali s kranjsko Delavsko univerzo in okrajnim društvom Ljudske tehnike, ki bosta tudi izvedla naš postavljeni program. Tu ne gre za to, da ta program velja samo v okviru »Meseca tehnike«, pač pa je njegov namen, da se ga izvaja skozi vse leta.«

»Ali imate pri delu kakšne ovire?« Naše društvo je še zelo mlado, saj smo ga ustanovili letos 29. februarja. Razen v naši občini obstajata podobni društvi še

M. Z.

Na Osnovni šoli v Mavčičah imajo svoj Avto-moto krožek, ki steje 12 članov. Mladi ljubitelji motoroznanstva tesno sodelujejo z Izobraževalno sekcijo na vasi, ki skrbti za vzgojo šoferjev-amaterjev. Piomirji so si v krožku sami izdelali prometne znake, makete cestnega vozišča z avtomobilški, semafor itd. In sicer skoraj vse iz lastnih sredstev. Prav v teh dneh pa so izgotovili večji jeep na električni pogon z vsemi potrebnimi lučkami in so zanj porabili 130 delovnih ur. Izdelki so tako skrbno in lično izdelani, da so lahko za vzhled vsem učeno-vzgojnima zavodom, šola pa je lakoh nanje upravičeno ponosna.

Mladino je treba vključevati v vsa področja kmetijske proizvodnje

Razvoj aktivnosti mladih zadružnikov ter njihovi problemi in uspehi so bolj ali manj povezani z uspehi in problemi razvoja zadružništva v kranjskem okraju.

Za takoj hiter razvoj kmetijstva je bilo nujno, da so organizirali tudi mladino v obliku aktivov mladih zadružnikov. Ko so jih začeli pred petimi leti ustavljati, so jim dali jasno nalog - vključevanje v kmetijske zadruge, strokovno usposabljanje in pospeševanje kmetijstva. Seveda so se AMZ različno razvijali. Kjer so dobili pomoč od mladinske in zadružne organizacije so se kmalu znašli v svojem delu, v nasprotnem primeru pa so bolj životlini. Imeli pa smo primere, da so bili mladi zadružniki od starejših ocenjevani, češ, kaj nas bo učila mladina. To je imelo za posledico, da se mladina ni povsod uveljavila v organih zadružnega upravljanja. Aktivna mladina pa je bila tam, kjer so ji kmetijske zadruge pomagale in jo seznamale z načrti KZ ter ji dajale

konkretno naloge. Dobro pomoč od KZ so dobili aktivni mladi zadružnikov v Voklem, Lancovem, Naklem, v Zireh, Podljubelju in Podnartu, kjer se je pokazal tudi viden napredok.

Nekatere kmetijske zadruge pa niso pri tem delu pokazale nobenega zanimanja, zato so tudi ti aktivni zamrli. V našem okraju sedaj obstaja 35 aktivov oziroma sekcij mladih zadružnikov s približno 1200 članimi. Od tega števila lahko trdimo, da je aktivnih le 10 sekcij. Ostale pa stremijo za tem, da dobitjo nekaj denarja od kmetijskih zadružnih. Seveda so se AMZ različno razvijali. Kjer so dobili pomoč od mladinske in zadružne organizacije so se kmalu znašli v svojem delu, v nasprotnem primeru pa so bolj životlini. Imeli pa smo primere, da so bili mladi zadružniki od starejših ocenjevani, češ, kaj nas bo učila mladina. To je imelo za posledico, da se mladina ni povsod

uveljavila v organih zadružnega upravljanja. Aktivna mladina pa je bila tam, kjer so ji kmetijske zadruge pomagale in jo seznamale z načrti KZ ter ji dajale

da povsod tam, kjer je mladine dovolj v zadružnih svetih, tudi sekcija mladih zadružnikov dobro dela. S tem pa se še ne moremo zadovoljiti. Nedvomno moramo mladino vzbujati in usposabljati, da bo na prihodnjih volitvah v organe zadružnega upravljanja zastopana še v večjem številu.

Pri organizaciji aktivov mladih zadružnikov je bila napaka v tem, da so se aktivni Ljudske mladine in mladih zadružnikov ločili na vasi kot dve organizaciji. Zato so imeli mladi zadružniki izdelane programe tako, da se zajemali dejavnost Ljudske mladine, niso pa izvajali programi kmetijske zadruge. Organizacija Ljudske mladine se pa ni zanimala za aktive mladih zadružnikov, niti ni čutila dolžnosti, da je odgovorna za njihovo delo. Slabost je bila tudi v tem, da povsod tam, kjer je bil aktiv mladih zadružnikov, aktiva Ljudske mladine sploh ni bilo.

Za politično izobraževanje odborov mladih zadružnikov je Okrajni komite LMS v Kranju

organiziral dvodnevni seminar in enodnevno posvetovanje. Letos so organizirali v Naklem tudi »Medokrajno srečanje vaške mladine« okrajev Celje, Ljubljane in Kranja. Tu je bila prikazana kmetijska mehanizacija in kulturni sporedi. Nastopajočih je bilo 280 s 16 traktorji in kombajnimi. Te prireditve se je udeležilo nad 2500 mladincev in mladink.

Zato bi moral v prihodnje Ljudska mladina in zadružne organizacije vse več sodelovati pri organiziranju skupnih akcij, pri določenih gospodarskih problemih, pri organiziranju različnih oblik izobraževanja, zlasti pa pri tistih nalogah, ki bi pomagale izpolnjevati program dela kmetijskih zadružnikov in mladih zadružnikov. To sodelovanje je bilo dobrej premajhno med vodstvi Ljudske mladine in zadružnimi organizacijami. Zato bi bilo potrebno v organje upravljanja zadružnih organizacij vključiti tiste mladince, ki so se doslej izkazali in uveljavili pri delu z mladino. Vloga zadružnih organizacij pri aktivizaciji vaške mladine mora biti usmerjena na konkretno naloge, oziroma zadružne akcije v proizvodnji in pri delu na vasi sploh. Za to bi morali ob ustanavljanju zadružnih ekonomij, predelovalnih obratov in družbenih posestev, računati na zaposlovanje kmečke

mladine. Tudi politiko štipendiranja bi bilo potrebno usmerjati tako, da bodo sli ši v sole najboljši mladinci, ki se bodo potem zaposlili v kmetijski proizvodnji, v kmetijskih zadružugh ali na družbenih posestvih.

Zadružne organizacije bi morale vključevati mladino v vsa področja proizvodnje in upravljanja, prav tako pa bi morale skrbeti tudi za družbeno vzgojo pionirjev v okviru šolskih zadruž. Zlasti bi jima morale nuditi strokovno in materialno podporo ter seznanjati naša najmlajše z delom kmetijskih zadruž in sodobno kmetijsko proizvodnjo.

Posebno skrb pa bo nedvomno treba posvetiti tudi reševanju problemov med mladimi delavci, ki so zaposleni na zadružnih ekonomijah in družbenih posestvih. Tu gre zlasti za strokovno izobraževanje in usposabljanje za delo v proizvodnji in upravljanju, za reševanje njihovih življenjskih pogojev (hrana, stanovanje, osebni dohodki, razvedrično) in pomoč pri urejanju ostalih problemov.

Kmečka mladina ki dela doma na vasi, v zadružah ali na posestvih bi se moral vključiti v organizacije Ljudske mladine. Tam kjer jih še ni, pa naj bi jih ustanovili. Prav tako bi bilo potrebno ustanoviti aktive Ljudske mladine pri kmetijskih zadruž.

Prve izkušnje ob uveljavljanju novega načina nagajevanja

Upravičene zahteve delavcev

Kako bodo letos v Tiskanini ustvarili za 137 milijonov dinarjev višje dohodke Objektivni in škodljivi pojavlji v tovarni IBI

Nagajevanje po učinku si počasi utira pot v življenje. Po dolgih, morda celo predolgih (!) teoretskih razpravah in omahovanjih se v zadnjih mesecih to načelo marsikje že uveljavlja tudi v praksi. V mnogih podjetjih so morali resne razpravljati o tem šele na odločno zahtevo samih delavcev oziroma na zahtevo sindikalnih ali drugih organizacij. Tako so danes že malone v vseh večjih industrijskih podjetjih uveljavili ekonomske enote in začeli prepustiti samim delavcem v teh enotah, da sami z večjo ali manjšo veljavnostjo razpravljajo in odločajo o delitvi dohodka znotraj njihovih enot.

Ze prve izkušnje so pokazale dobre rezultate. V nekaterih podjetjih so delavci zelo zadovoljni in delajo z vso njihovo fizično in strokovno sposobnostjo, drugje malo dušno tarnajo in kažejo na druge kolektive, kjer so »večje plače« in ustvarjajo nezadovoljstvo v kolektivu.

Ze v začetku sta pri tem značilna dva pojava: Pretirani poudarek na osebnih dohodkih in obratno - zapostavljanje prejemkov zaradi dolgoročnejših načrtov in rekonstrukcij podjetij. Ne ena ne druga skrajnost ni pravilna. Toda čas, oziroma sami ekonomski zakoni (ko bodo odpadli razni instrumenti, faktorji itd.), bodo postavili stvari na pravo mesto.

V TISKANINI 4000 DINARJEV VEČ

Delavci in delavke tovarne Tiskanini se v zadnjih mesecih zelo hvalijo, kako v njihovem podjetju prejemajo vsak mesec več in so zato zadovoljni. Seveda se zadnje mesec (od julija, ko so začeli nagajevati po ekonomskih enotah) vsak mesec dvigajo prejemki za približno 10 do 15 odstotkov. Tako je v juliju znašal povprečni prejemek 19.605 dinarjev, v avgustu že 21.415 in v septembri 23.496 dinarjev. Seveda so individualni prejemki zelo različni, različno je tudi povprečje po oddelkih, tako da je v predilnicu že septembra lilo povprečje celo 25.281 dinarjev.

Seveda se skladno s tem dviga tudi proizvodnja oziroma ekonomski učinek podjetja. Oni so kljub temu ohranili isti odnos med skladi in osebnimi dohodki v razmerju 24,5 odstotka nasproti 75,5 odstotka, kot je bilo lani. To se pravi, da so letos dvignili celotni dohodek tako, da se dvigajo hkrati skladi in seveda tudi osebni dohodki. Tako so lani dali za sklade v celoti 208 milijonov dinarjev, letos bodo dali (kot je predvideno) 255 milijonov dinarjev. Lani je njihov čisti dohodek znašal okroglo 863 milijonov, letos, kot vse kaže, bo presegel milijard dinarjev, kar pomeni za dohodek 137 milijonov več.

Vse so v glavnem posledice večje vnenje delavcev pri delu, varčevanja surovin, zmanjševanja režijskih stroškov, večje discipline na delu in podobno, kar se zlasti zadnje mesece, ob nagajevanju po ekonomskih enotah vse bolj zaostruje. Kot pravijo po oddelkih, je vedno manj delavcev, ki prosijo za izhod iz podjetja v delovnem času, zmenja manj je odpadkov in napak v izdelanem blagu, stroj se ob malicah sploh ne ustavlja (če je to v skladu z zakoni je drugač). Kaj je povedal predsednik sindikalne skupnosti?

Prav zaradi takega stanja so vodstvo v delovnih skladih in osebnimi dohodki šli dokaj v podjetju v prvem četrletju letos bil povprečni prejemek delavcev samo 14.543 dinarjev. Povprečje v devetih mesecih že znaša 17.091 dinarjev, a povprečje zadnjih treh mesecev celo 18.300 dinarjev, kar dokazuje znatno naraščanje osebnih dohodkov tudi v tem podjetju.

Kar pa moti je to, da je sedanja težnja za povečanje osebnega dohodka v neki neutemeljeni uravnivovalki z ostalimi podjetji, zlasti s tovarno Tiskanino in ne težnje, ki bi slomele na povečanju produktivnosti lastnega podjetja. Taka uravnivovalska politika bi se v prihodnjem letu naraščala skupaj z množično naraščanjem osebnih dohodkov tudi v tem podjetju.

Ob sedanjem startu v nagajevanju nima enakih pogojev. Nekatera so hujje, druge manj obremenjena z anuitetami, nekatera imajo večje druga manjša potrebe po rekonstrukcijah itd. Ob tem je tudi stvar osebnih dohodkov lahko krajši ali daljše perspektive.

Zato nikakor ni rečeno, da delavci tovarne IBI, ki so sedaj »prikrnjani« pri prejemki, tako ne dvignili mesečne prejemke. Tako je v prvem četrletju letos bil povprečni prejemek delavcev samo 14.543 dinarjev. Povprečje v devetih mesecih že znaša 17.091 dinarjev, a povprečje zadnjih treh mesecev celo 18.300 dinarjev, kar dokazuje znatno naraščanje osebnih dohodkov tudi v tem podjetju.

Ob sedanjem startu v nagajevanju nima enakih pogojev. Nekatera so hujje, druge manj obremenjena z anuitetami, nekatera imajo večje druga manjša potrebe po rekonstrukcijah itd. Ob tem je tudi stvar osebnih dohodkov lahko krajši ali daljše perspektive.

Zato nikakor ni rečeno, da delavci tovarne IBI, ki so sedaj »prikrnjani« pri prejemki, tako ne dvignili mesečne prejemke. Tako je v prvem četrletju letos bil povprečni prejemek delavcev samo 14.543 dinarjev. Povprečje v devetih mesecih že znaša 17.091 dinarjev, a povprečje zadnjih treh mesecev celo 18.300 dinarjev, kar dokazuje znatno naraščanje osebnih dohodkov tudi v tem podjetju.

Ob koncu avgusta do konca avgusta. V okviru celotnega državnega izvoza je dosegla naša republika povečano aktivnost.

Do konca avgusta je dosegel izvoz iz naše republike vrednost 13.807 milijonov din in je za 18 odstotkov večji kot v osmih mesecih lanskega leta. Od tega odpada na izvoz reprodukcijskega materiala 6752 milijonov din ali 15 odstotkov več, na opremo 373 milijonov din ali 23 odstotkov manj, na izvoz blaga za široko potrošnjo pa 6683 milijonov din ali 25 odstotkov več, kot ob koncu lanskega avgusta.

Nekoliko drugačno stanje v slovenskem izvozu pa izkazujejo podatki, ki se nanašajo samo na mesec avgust. Vrednost celotnega izvoza v avgustu presega namreč izvoz v lanskem avgustu za nad 34 odstotkov in znaša 1889 milijonov din ali 25 odstotkov več.

Pri tem je dosegel izvoz industrijskih izdelkov in opreme s 1460 milijoni povečanje za 1460 milijonov din, izvoz kmetijskih pridelkov s 360 milijoni povečanje za 146 odstotkov, delež gozdarstva pa z 69 milijoni povečanje za 19 odstotkov v primerjavi z izvozom lani.

tudi v tovarni IBI sprožili večji delovni zalet in povečali delovno storilnost, kar pomeni, da je napredok in razvoj podjetja iskati v prvi vrsti pri ljudih in njihovem razpoloženju. Kljub tega pa je nagajevanje po opravljenem delu vsakega posameznika.

-L. e.

Gospodarske vesti

● Višja ekonomska šola v Zagrebu. V Zagrebu so prejšnjo soboto odprli višjo ekonomsko šolo, v kateri se bodo šolali kadri za potrebe zunanje trgovine. Solo je ustanovila Zvezna zunanjetrgovinska zbornica in jo bo že v letošnji šolskem letu obiskovalo približno 300 slušateljev.

● Boljše in hitrejše mednarodne železniške zveze. Jugoslavski železniški strokovnjaki pripravljajo v skladu z nedavno leningradska konferenco nov voznih red za prihodnje leto. Pri tem so vsekakor najvažnejše hitrejše vožnje na nekaterih relacijah, ki jih bodo dosegli z uvedbo dieslovih lokomotiv pri vseh mednarodnih vlakih. Tako se bo precej skrajšala vožnja s Tauerom-ekspresem, pa tudi zveze na progi Beograd - Ljubljana - Trst bodo precej boljše.

= Obveščevalec =

mali oglasi

PRODAM

Prodam sobno opravo. Ambrožič Elči, Kopališka 14, Kranj.

Prodam dve zazidljivi parcelli v velikosti 2000 kvadrat. metrov ob glavni cesti Kranj-Britof. — Naslov v ogl. odd. 3959

Prodam skobelni mizar. stroj, poravnalni in debelinski — širine 50 cm z brusilom, trofazni elektromotor 3 KM in cink plošče. Naslov v oglasnem oddelku. 3949

Prodam nov moped Tomos Puch — dvosedenčni na tri prestage z zagajanjem in Vespo GS — registrirano. Likozarjeva 11, pri Šoli Primskovo, Kranj. 3947

Prodam Topolino-C z radio aparatom. Demšar Stane, Zali log, Zelezniki. 3975

Prodam 2 nagrobna okvirja in kupim moško kolo — najraje nemške znamke. Golob Janez, Polica 2, Naklo. 3976

Prodam 120 kg težkega prašča. Britof 48. 3977

Prodam 2 beli neenak postekli, 1 omare za obliko, mizo in 2 stola. Levstikova 8/I, Zlato pole, Kolar. 3978

Prodam motor NSU MAX, dobro ohranjen, po zelo ugodni ceni. Stražiška 15, Kranj. 3979

Zajenike 6 in 9 delne, poceni prodam. Jeglič, Lesce. 3980

Zidan štedilnik — levočni na tri plošče, z dvema pečnjakoma in kotličkom, vse kromirano, zaradi selitve zelo ugodno prodam. Po želi dam tudi opremo z 200-litrskim bojlerjem za gretje vroče vode. Stvari prodam skupno ali posamezno. Naslov v ogl. oddelku. 3991

Prodam kuhinjsko opravo, skoraj novo — izdelan leta 1958 in želesno peč — majhno. Poceni prodam balonski in kožuhovinast plăšč. Iščem žensko k otroku na dom po nekaj ur dnevnemu za časa otroške bolezni t. j. 2 do 3 tedne. Naslov v ogl. oddelku. 3982

Prodam emailiran štedilnik. — Jezerska 13, Primskovo, Kranj. 3983

Prodam sobno pohištvo in kuhiško kredenco. Zupan Ivan, Tomšičeva 26, Kranj. 3984

Prodam več sto pišk — So dobre nesnice — jajčarice, rjave barve. Na zalogi imam tudi piščance za cvrtje ali pohanje. Jelenčeva 23, za tovarno IBI, Kranj. 3985

Prodam kozo švicarske pasme, belo, dobro mlekarico. Zaplotnik, Hotemože 15, Kranj. 3986

Prodam 2 posteljni mreži — tacepirani. Naslov v oglasnem oddelku. 3987

Prodam skoraj novo motorno kolo Puch 250 SG. Zupan Ciril, Močnje, Brezje. 2988

Prodam kuhinjsko kredenco — dobro ohraneno. Vidmar, Koroska cesta — novi blok, Kranj. 3989

Prodam motor 125 ccm, tip 54 v odličnem stanju. Cena 160.000 dinarjev. Ogled vsak dan popoldan. Naslov v oglasnem oddelku. 3990

Prodam njivo ali dam v najem v bližini doma slepih, Stara Loka. Naslov v ogl. odd. 3991

Ob briki in nenadomestljivi izgubi naše hčerke in sestre BRENCI MARTINE

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so sočustvovali z nam in jo spremili na njeni zadnji poti. — Najlepše se zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja, dr. Hribeniku, pevskemu zboru šole »Lucijan Seljak«, govornicu za ganljiv govor in duhovniku.

Zahvaljujoča družina Brenčič

ZAHVALA

Hvala vsem, ki so naju kakor koli tolataši ob težki izgubi edinega sina Edija. Srčna zahvala vsem organizacijam SZDL, ZB, RK, sorodnikom in prijateljem za darovane vence in cvetje, ter vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti. Posebna zahvala pa dr. Bračkovi in dr. Kocjančiču, ki sta mu lajšala trpljenje v njejovih težkih bolezni, vsem sosedom in tovaršicam: Mari Vraničarjevi, Ivanki Kovačevi, Franck Bozočarjevi, Mariji Marnovi, Medetovim iz Strahinja in Kožuhovim iz Ljubljane ter predsednikom občinskega odbora ZB Skofja Loka za njihovo pomoč.

Lovro in Mara Hribar

Ugodno prodam odlično ohranjen Fiat Topolino C. Ogled v nedeljo dopoldan pri »Jelenu. 4003

Motorno kolo »Galeb« 150 ccm, prodam. Žirovica 84. 4014

Narodno nošo poceni prodam. Naslov v ogl. oddelku. 4017

IZGUBLJENO

Izgubila sem denarnico od »Savnika« do »Volne« v Kranju. Poštenega najditelja naprošam, naj jo proti nagradi vrne v ogl. oddelku. 3972

Izgubil sem prometno dovoljenje od Trboj do Čirč pri Kranju glaseče se na ime Rozman Anton. Poštenega najditelja naprošam, naj jo proti nagradi vrne v Mieškarno Čirče, Kranj. 3973

Izgubila sem denarnico z osebo, ne izkaznico od Kerna do Potrošnika v Kranju. Poštenega najditelja naprošam, naj jo proti nagradi vrne na naslov v izkaznici. 3974

KUPIM

Kupim stensko uro z lesenim okvirjem. Ponudbe oddati v ogl. oddelku. 3992

Kupim droban krompir in dvoje vrat 190 krat 80. Naslov v oglasnem oddelku. 3993

Kupim dvosobno stanovanje na območju mesta Kranja ali okolice. Ponudbe oddati v oglasnem oddelku pod »Tako«. 3994

Kupim rabljene deske za nabijanje stropa. Benedik, Benedikova 10, Kranj. 3995

Kupimo 100 do 150 rabljenih gajbic za sadje. Trgovsko podjetje »Bistra«, Seljakova ul., Stražišče, Kranj. 3996

Kupimo majhno peč. Trgovina »Borovo«, Kranj. 3997

Kupim knjigo »Tehnična mehanika« — ing. Leo Novaka in knjige »Essential Enrich Book« (angleško). Francka Drolc, Cesta Kokrškega odreda 9-G, Kranj. 3952

Kupim nov moped s tremi brzinami. Prodam harmoniko z 32 basi in športno moško kolo. — Zaje, Elektrarna, Medvode. 3950

Poslužujte se naših podružnic na Jesenicah, v Tržiču in Zeleznikih. Tam lahko oddate oglase in dobite naslov od oglasov. 4015

Komisija za delovna razmerja Tekstilne tovarne Inteks v Kranju razpisuje prosto delovno mesto

RAZPIS

Pogoji: gostinska šola z 10-letno storitvijo zaposlitve. Upravi je bilo zasigurala 10-dnevno prakso za priučitev. Plača po pravilniku zavoda. Ponudbe oddati v Vajenski dom, Kranj, Tomšičeva 44. 3966

Oddam opremljeno sobo samiskemu upokojencu ali upokojenci. Naslov v ogl. odd. 3955

Obveščam, da imam svojo klobučarsko delavnico v Prešernovi ulici 9 v Kranju. Na zalogi imam vse vrste moških klobukov in jih prav tako tudi popravljam. Klobučar Janc Janez. 3908

Stanovanje v Novem mestu zamenjam za drugo v Kranju. — Naslov v ogl. oddelku. 3998

Sobo — lahko tudi podstrešno, iščeta starejša upokojenca v Kranju. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku. 3999

Dam stanovanje tovarniški delavki, ki dela na tri izmene in prodam radio »Savica«. Naslov v oglasnem oddelku. 4001

Našel sem otroško žimnico. — Luže 32, Šenčur. 4002

Prodajalca rib sprejmemo takoj. Delikatesa, Kranj. 4003

Preklicujem besede, ki sem jih govorila o Francu Kavčiču iz Podlonka. F. T. Podlonk 25. 4004

Gospodinčno, katera se je zglašila pri meni 15. oktobra ob 19. uri jo iskreno prosim, da me zopet obišče. Naslov v oglasnem oddelku. 4005

Krojaško vajenko sprejmemo takoj. Mali Ivan, krojač, Letence, Golnik. 4006

Znanca, ki si je izposodil nož za rezanje pozivam, da jih takoj vrne. Bitenc Ivan, Koroška 21, Kranj. 4007

Za pomoč v gospodinjstvu nudim hrano in stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku. 4008

Poštrenico za 3 do 4-urno gospodinjsko delo ob delavnikih sprejmemo takoj. Vprašati: —

Kranj, Prešernova ulica 11/II.

4009

Gospodinjsko pomočnico, stalno ali samo za 8 ur dnevnio (od 7. do 15. ure) takoj sprejemem v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku. 4010

Vajence za tapetniško obrt, sprejemem takoj. Rojšek Jože, Tapetnik, Na Skali 1, Kranj. 4011

4012

matineja istega filma ob 10. uci, premiera ameriškega barvnega filma VIKINGI ob 22.30 uri, 23. oktobra ameriške barvne risanke matineja ob 8.30 uri, ameriški barvni film TROJANSKA HELENA, matineja ob 10. uri, premiera francoskega filma MOJ STRIC ob 13. uri, ameriški barvni film ČAJNICA, predstave ob 15.30, 17.30 in 20. uri.

Primskovo »TRIGLAV«: 22. oktobra ameriški barvni film PREKO MNOGIH REK, predstave ob 18. in 20. uri, 23. oktobra premiera francoskega barvnega filma MOJ STRIC, predstave ob 15.30, 17.30 in 19.30 uri.

Stražišče »SVOBODA«: 22. oktobra ameriški barvni film TROJANSKA HELENA, predstave ob 18. in 20. uri, 23. oktobra ameriški barvni film PREKO MNOGIH REK, matineja ob 10. uri, japonski film ULICA SRAMU, predstave ob 14. uri, ameriški barvni film TROJANSKA HELENA, predstave ob 16., 18. in 20. uri.

Naklo: 22. oktobra amer. barv. film VIKINGI, predstava ob 20. uri, 23. oktobra ameriški barvni film PREKO MNOGIH REK, predstave ob 15. in 19. uri, ameriški barvni film VIKINGI, predstava ob 17. uri.

Cerknje »KRVAVEC«: 22. oktobra japonski film ULICA SRAMU, predstava ob 20. uri, 23. oktobra ameriški barvni film RAZKOŠNA LADJA, predstava ob 16. in 19. uri.

Skofja Loka: 22. oktobra amer. barv. film GOLA MAJA, predstava ob 20. uri in 23. oktobra isti film predstave ob 17. in 20. uri.

Duplaca: 22. oktobra ameriški barvni film REKA BREZ POVRATKA, predstava ob 19. uri in 23. oktobra isti film. Predstave ob 15., 17. in 19. uri.

Kamnik: 22. oktobra jugoslovenski barvni film BELI VRAG, predstava ob 20. uri in 23. oktobra isti film. Predstave ob 17. in 20. uri.

Občinski odbor ZB NOV Radovljica vabi vse svojce, znance in prijatelje padlih, da se udeleže svečanosti na grobovih talcev, ki bo v torek, 1. novembra 1960 s pričetkom ob 9. uri dopoldne v Dragi, ob 10. uri v graščinskem vrtu in ob 11. uri pri grobniči Radovljici.

Prevoz udeležencev zagotavljen v obe smeri. Avtobusi vozijo z železniške postaje Lesce, in sicer ob 6.45 in 7.40 preko Radovljice (s postankom Grajski dvor) v Begunje. Avtobusi iz Begunja odpeljejo ob 10.30 in 11.30 preko Radovljice v Lesce. Avtobus iz Podnarta odpelje ob 7.30 (izpred kolodvora) preko Kropje, Kamne gorice, Lancovega in Radovljice v Begunje ter se vrača iz Begunja ob 10.30. Nadalje ostanejo v veljavni voznici rednih linij »Transturista«.

Vabi občinski odbor ZB NOV Radovljica v Begunje ob 10.30. Nadalje ostanejo v veljavni voznici rednih linij »Transturista«.

Kamnik: 22. oktobra jugoslovenski barvni film BELI VRAG, predstava ob 20. uri in 23. oktobra isti film. Predstave ob 17. in 20. uri.

Občinski odbor ZB NOV Radovljica v Begunje ob 10.30. Nadalje ostanejo v veljavni voznici rednih linij »Transturista«.

Duplaca: 22. oktobra ameriški barvni film REKA BREZ POVRATKA, predstava ob 19. uri in 23. oktobra isti film. Predstave ob 15., 17. in 19. uri.

Kamnik: 22. oktobra jugoslovenski barvni film BELI VRAG, predstava ob 20. uri in 23. oktobra isti film. Predstave ob 17. in 20. uri.

Občinski odbor ZB NOV Radovljica v Begunje ob 10.30. Nadalje ostanejo v veljavni voznici rednih linij »Transturista«.

Duplaca: 22. oktobra ameriški barvni film REKA BREZ POVRATKA, predstava ob 19. uri in 23. oktobra isti film. Predstave ob 15., 17. in 19. uri.

Kamnik: 22. oktobra jugoslovenski barvni film BELI VRAG, predstava ob 20. uri in 23. oktobra isti film. Predstave ob 17. in 20. uri.

Občinski odbor ZB NOV Radovljica v Begunje ob 10.30. Nadalje ostanejo v veljavni voznici rednih linij »Transturista«.

Duplaca: 22. oktobra ameriški barvni film REKA BREZ POVRATKA, predstava ob 19. uri in 23. oktobra isti film. Predstave ob 15., 17. in 19. uri.

Kamnik: 22. oktobra jugoslovenski barvni film BELI VRAG, predstava ob 20. uri in 23. oktobra isti film. Predstave ob 17. in 20. uri.

Občinski odbor ZB NOV Radovljica v Begunje ob 10.30. Nadalje ost

IVERI

NOVA KNJIŽNICA

V LONDONU

V Londonu so avgusta odprli novo knjižnico, ki je najmodernejsa v Veliki Britaniji. Poleg knjig za izposoja-je (okoli 45.000), priročne in komercialne knjižnice s 120 mesti, so tu še prostori za individualni študij, namenjeni znanstvenikom, otroška gledališče, oddelek revij in časopisov, dvorana za predavanja in koncerte z gramofonskimi ploščami in prostor, namenjen stalnim razstavam slik in risb slikarjev iz Halburna, dela Londona, v katerem je ta knjižnica.

NARODNA GALERIJA MODERNE UMETNOSTI NA SKOTSKEM

Nova nacionalna galerija moderne umetnosti, ki je bila odprta v Edinburghu je prva narodna galerija, ki je bila odprta v Britaniji po Kolekciji Wallace leta 1900. Razen tega pa je prva galerija v tej državi, ki je posvečena izključno moderni umetnosti. V njej bodo razstavljena dela domačih in tujih slikarjev, kiparjev, grafikov in risarjev od leta 1900 naprej. Največji del slik, ki so sedaj razstavljeni, so odstopile britanske galerije, raznina umetniška združenja, pa tudi posamezniki.

Nekaj misli ob razstavi kroparskega kovaštva v Kranju

Potrebe za prihodnost

Številne zanimivosti in zgodovinske dragocenosti so te dni prijavile v prostore kranjskega Mestnega muzeja že številne gledalce. Tolikšno pozornost obiskovalcev dokaj skrbno urejena razstava jelovškega rudarstva in ogljarstva ter dekorativnega kovaštva vsekakor zasluži. Prireja je Kovaški muzej v Kropi sodelovanjem Umetno kovaške delavnice (UKO) in tovarne »Plamen« v Kropi. Tokrat sicer ni naš namen, da bi podrobnejše opisovali razstavljene predmete, čeprav bi tudi za to lahko porabili precej besed, temveč se hočemo dotakniti drugega problema – kako sodobne urediti dragocenosti kroparskega Kovaškega muzeja, ki je že doslej prijavljal številne domače in tujne turiste in izletnike, pa tudi zgodovinarje, arheologe in druge znanstvene delavce. Takoj ko načenjamamo ta problem, moramo podprtati, da je obstoj in uspešen nadaljnji razvoj Kovaškega muzeja v Kropi odvisen predvsem od radovljiske komune in vseh ostalih lokalnih činiteljev. Pri vsem tem gre za troje poglavitnih vprašanj: koncept, opremo in za prostore muzeja, v katerih naj bi v prihodnje posloval Kovaški muzej kot samo-

stojna kulturno - zgodovinska ustanova.

Sedanji koncept muzeja vsekaror ni vzbujal posebnega zanimanja med vsemi tistimi, ki naj bi postali soustanovitelji Kovaškega muzeja kot samostojne ustanove. Prav to pa je bilo že doslej večkrat vzrok, da so Kroparji za svojo priljubljeno in zgodovinsko pomembno dejavnost, težko prišli do vsaj najbolj potrebnih sredstev. Zato bi bilo treba koncept muzeja v prihodnje prilagoditi tudi sedanjošti in morda celo reklamni težnjam UKA in Plamena (le-ta dva naj bi bila tudi soustanovitelja mrežebitnega samostojnega muzeja) in ne le prikazovanju preteklosti. Muzej naj bi zajel skratka naslednje teme: zgodovino rudarstva, ogljarstva, fužinarstva, kovaštva, željarstva in podobno. Zgodovino socialnega gibanja in narodnoosvobodilne borbe; povojni razvoj in uspehi Plamena, umetnega kovaštva ter okovja in reklamne občasnne razstave izdelkov že nekažrat omenjenih kroparskih podjetij.

Opredelu muzeja ni skoraj nič manj pomembno vprašanje. Zaradi neustrezne in bolj ali manj zasilne opreme ima sedanji muzej bolj obliko skladišča kot pa

neke kulturno-zgodovinske ustanove. Kaj pa bi lahko v Kropi naredili iz velike zakladnice dragocenih predmetov si lahko najlaže predstavljamo, če pogledamo razliko med nekdanjim Češlarskim muzejem v Radovljici in današnjim muzejem. Prav zaradi slabe opreme kroparskega muzeja obstaja celo nevarnost, da bi bili okrajni spomeniško-varsiveni organi prisiljeni turističnim agencijam odsvetovati dosedanje prakso množičnih obiskov kroparskega Kovaškega muzeja. S tem pa bi bila seveda povzročena precejšnja škoda ne le Kroparjem, temveč gorenjskemu turizmu sploh.

Iz vsega dosedanega izhaja, da so kroparskemu muzeju predvsem potrebni primerni prostori (po neuradni informaciji je menda ObLO Radovljica že odločil, da bo Kovaški muzej dobil v uporabo celotno poslopje in ne samo del prostorov v katerem je že sedaj muzej), saj bo šele potem moč misliti in uresničiti nek določen koncept muzeja in tudi investirati večja sredstva za opremo razstavljenih predmetov. Seveda pa v tem primeru ne gre le za razstavne prostore, temveč tudi za vse ostale prostore brez katerih si obstaja nekoga muzeja ne moremo zamisljati (pisarne, knjižnica, arhiv, skladnišča itd.). Ker pa bo treba muzej postopoma urejati, bi vsaj začasno zadostovalo, da bi uprava muzeja tudi postopoma dobivala nove prostore, katerih pa je še precej v Klinarjevi hiši, kjer so že sedaj shranjeni vsi zgodovinski predmeti.

Seveda je še nekaj činiteljev, ki so bolj ali manj pomembni za nadaljnji razvoj kroparskega muzeja, vendar pa so vsi v pretežni meri vezani na podrobnejše opisane probleme. Brž ko bi muzej dobil ustrezne prostore, bi bilo vsekakor tudi lažje dobiti sredstva za nadaljnje urejanje muzeja. Vsekakor pa bi odgovorni činitelji ne smeli preveč mirno mimo potreb Kovaškega muzeja, saj bi bila precejšnja škoda, če bi se moralni Gorenjci odreči že doslej zbranim dragocenostim, ki bi za vsakogar predstavljale veliko vrednost.

B. F.

Nove zbirke v loškem muzeju

Novi prostori, ki jih je Muzej v Skofji Loki dobil na loškem gradu in kjer je pred dobrim letom odprla preurejene zbirke, vse to narekuje stalno delo pri urejanju zbirk. Nikakor namreč ne smemo dopustiti, da bi bil muzej dolgo vrsto let povsem enako postavljen, temveč nesprotno: neprestano mora svoje razstavljeno gradivo dopolnjevati z novimi zbirkami ali že zastarele modernizirati. Ne bo odveč, če tudi širšo javnost seznamimo z rezultati dela v muzeju, saj so tako slikarske kot katerekoli druge razstave v muzeju pomembni v svojevrstni kulturni dogodki, o katerih je vredno pisati.

Nova zbirka »Podzemeliske jame in krški pojavi na loškem ozemlju« – je del prirodopisnega oddelka. Poleg najstarejše literature o loških jamah in o najstarejših raziskovalcih, je v zbirko vključeno nekaj dobroih maket, načrtov jam, zemljevid z vrisanimi jamami in podobno. Lepo pregledna je zbirka jamske živalstva in pa diorama z netopirji. Zbirka je mikavna tako da odrasle kot za mladino, predvsem poučna pa je za šolsko mladino, ki se v sosednjem sobi v preurejeni živalski zbirki lahko seznanji z gozdнимi živalmi. Te so postavljene v diorama, se pravi, da so razstavljene v svojem naravnem okolju – gozdu in ne več posamič v steklenih vitrinah. Diorami z gozdnimi živalmi bo v prihodnjih letih sledilo še več podobnih, dokler ne bo vsa prirodoslovna zbirka preurejena v tem sodobnejšem načinu.

Zbirka »Rezbarstvo 17. stoletja« je le delno postavljena. Skoraj vse poletje so restavroratorji Zavoda za spomeniško varstvo LRS restavrirali čudovite zlate

oltarie iz Dražgoš in jih nato postavili v preurejeno nekdanjo kapelo. Tako je glavni del zbirke z največjimi predmeti urejen in bo sčasoma potreboval dodati le še nekaj manjših in značilnih izdelkov rezbarjev, nekaj fotografij in razlag.

S temi novimi in preurejenimi zbirkami je muzej zopet pridobil na vrednosti in mikavnost in bo z njimi predvsem mladini posredoval na nevsičiv način znanje o raznih znamenitostih iz preteklosti.

Pred premiero v Prešernovem gledališču

J. B. Priestley: Inšpektor na obisku

V prihodnjih dne, 28. oktobra, bomo na kranjskem odru videli prvo premiero v letoski sezoni – gledališko delo Johna B. Priestleyja: Inšpektor na obisku. Avtor dela se je rodil leta 1894 v Vzhodni Angliji v mestu Bradford in je eden najbolj znanih sodobnih angleških literarnih ustvarjalcev, ki je zlasti zaslovel s svojimi biografskimi romani in gledališkimi deli. Leta 1947 je bil predsednik mednarodne gledališke konference v Parizu, leta nato pa v Pragi. V svojih literarnih delih navadno s silno ljubezljivo in z značilnim angleškim humorjem slika preproste ljudi ter njihovih hčerk na kranjskem obisku. Delo je bilo predstavljeno na festivalu v Ljubljani, kjer je bil priznani in zanesljivi. Po tem razburljivih vojnih dogodkih je oba ujela avstrijska patrulla in zaprta sta bila kot vohuna. Avstriji so jima obljubili, da bosta ostala živa, če izdala kakšno važno vojno skrivnost. Da bi se resila, sta sklenila govoriti. Toda Sturges.

J. Kobal

UPZ v Sorici

Jutri, 23. oktobra, bo v Sorici nad Skofjo Loko gostoval okrajski učiteljski pevski zbor. Po koncertu, ki bo ob 14.30 ur, bo veselo popoldne, na katerem bo sodeloval instrumentalni sekstet »Cerkljanski fantje«. Nedeljska prireditev bo ena izmed številnih prireditv, ki jih bo UPZ priredil tudi v prihodnje po naših odročnih vasih.

Filmi, ki jih bomo gledali

Pred dnevi nas je Vesna film iz Ljubljane obvestil, da bomo v kratkem gledali v naših kinematografih vrsto novih filmov z najrazličnejšo tematiko, v katerih pa bodo večino glavnih vlog tolmačili znani filmski zvezdniki. Za danes v nekaj besedah preletimo le štiri filme:

VLAK

je poljski film, ki je bil na lanskem festivalu v Benetkah nagrajen z zlato plaketo evropskega tehničnega društva. Kratka vsebina filma je naslednja: Vlak odpelje iz Waršave proti morju. Med potniki je tudi ubežnik, ki ga išče policija, neki kurir, ki je ves obupan nad ponesrečeno operacijo. – V vlaku srečamo še več manj pomembnih sopotnikov.

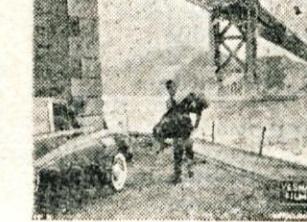

Na vmesni postaji vdre v vagon policija in hoče aretrati zdravnika, češ da je pobegnil morilec. Pomoti, ki je nastala zaradi prostorov in zdravnikovega življega vedenja, pojasni sopotnica. Leta razloži policiji, da je iskan morilec odšel v vagon drugačnega razreda. Lov za ubežnikom se nadaljuje po vlaku, dokler ga policija ob zori ne ujame. Po tem razburljivem logodku vlak nadaljuje svojo pot in ko se zjutraj potnik pripeljejo do končne postaje, so mnogi njihovi problemi rešeni.

Film je posnet po scenariju Jerzy Lutowskega in Jerzy Kawalerowicza v režiji zadnjega. V glavnih vlogah pa nastopata Leon Niemczyk in Lucyna Winnicka.

VELIKA VOJNA

obravnava vzdušne utrujenega patriotizma, ki je bil značilen

za zadnje vojne mesece leta 1917. Oportunist Oreste se je skušal kako resiti v ozadje fronte, a Giovann mu je za 100 lir na roko objabil urejen in bo sčasoma potreboval dodati le še nekaj manjših in značilnih izdelkov rezbarjev, nekaj fotografij in razlag.

Po razburljivih vojnih dogodkih je oba ujela avstrijska patrulla in zaprta sta bila kot vohuna. Avstriji so jima obljubili, da bosta ostala živa, če izdala kakšno važno vojno skrivnost. Da bi se resila, sta sklenila govoriti. Toda Sturges.

morje – eden najboljših ameriških filmov v letu 1958. Film je v barvah in wide-screen tehniki, glavno vloga igra Spencer Tracy, medtem ko je režiser filma John Sturges.

STAREC IN MORJE

je menda čudovita verzija poznanega romana Ernesta Hemingwaya. Po oceni ameriških kritikov je »Starec in

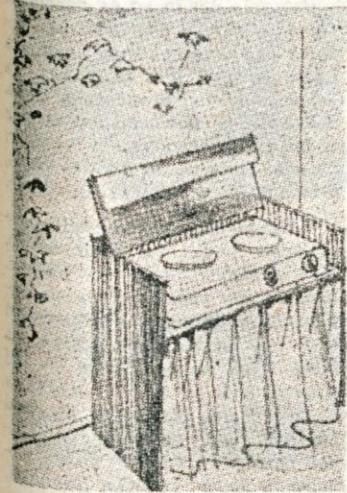

morje« eden najboljših ameriških filmov v letu 1958. Film je v barvah in wide-screen tehniki, glavno vloga igra Spencer Tracy, medtem ko je režiser filma John Sturges.

J. Kobal

Na vse je treba misliti

Tudi ljudje, ki so sami in se po večini hrani v menzah, si od časa do časa sami pripravijo kosilo ali si celo redno kuhač zajtrk in večerje. Skrbno opredeli samski sobi ne bo prav nič v prid odkrit kuhalnik in razni drobni pripomočki, ki drugače sodijo v kuhanju.

Toda cela takšna »kuhinja« se lahko namesti kar v majhno pokojo. Njen pokrov bo skril kuhalnik, lepa platenina zavesa pa škatlice in vrečke z najpotrebnimi živili.

V 30 MINUTAH

Z naših jedilnikov vse bolj in bolj izginjajo jedila, katerih priprava je zelo dolgotrajna in utrudljiva, zamenjujejo jih enostavne jedi, ki so hitro gotove, dobre, pa tudi ne predrage; skratka, nadvise primerne za uvrstitev na sodoben jedilni list.

SKUTIN DROBLJENEC

160 gramov skute, 2 jajci, malo moke, sladkor, mleko ali smetana.

Skuto dobro zdrobite (najbolje skozi sito ali stiskalico za krompir), dodajte penasto umešane rumenjake, sol, trd sneg iz beljakov in toliko mleka ali smetane, da dobite nekoliko gostejšo maso kot za palačinke.

Testo pecite na masti tako kot palačinke, zapečeno zdrobite in mešajte, da se dobro zapeče. Posuji z vanilijevim sladkorjem in takoj servirajte.

SUNKA Z REZANCI

Rezane, dva rumenjaka, 100 gramov šunki in manjša količina margarine.

Kupljene ali domače rezance skuhajte v mleku, odcedite in ohladite. Dodajte za oreh margarino, dobro umešana rumenjaka in sesekljano šunko in na to maso razporedite v pomaščene, z drobtinami posute manjše posodice ali v eno večjo in zdecite.

Mlečne kuhinje morajo postati neločljiv del šolskega dela

Znano je, da je prehrana naših otrok kalorično povsem zadovoljiva, vendar pa otroke ne oskrbuje v zadostni meri z vsemi potrebnnimi sestavinami hrane in to predvsem z beljakovinami, vitaminimi in rudninskim snovmi. In prav tu je velika na-

loga mlečnih kuhinj, ki s pripravljanjem mleka za šolske otroke, le-te oskrbujejo z idealnim živilom, ki vsebuje tako beljakovine in vitamine, kot tudi prepotrebna kalcij in fosfor. Zaradi to bi nikakor ne smelo biti kuhinje, ki bi ne imela na vseh jedilnikih tudi mleka ali mlečnih proizvodov. Poleg tega, da morajo mlečne kuhinje nadoknadi primanjkljaj domače hrane, pa je njihova naloga tudi v tem, da otroke s kolektivnim hranjenjem tudi kolektivno vzgajajo in da z uvajanjem manj znanih, a zdravih in cenenih jedi (visokovredne skute, sadnih sokov itd.) uvajajo nove prehrambene navade. Ce vemo za te naloge, nam je jasno, da mlečne kuhinje niso nikakršne socialne ustanove in morajo zajeti vse šolske otroke, brez oziroma na njihov socialni sestav. Mlečne kuhinje naj bi postale neločljiv del vsega šolskega dela, le tako bo lahko šola otroke vsestransko usposobila za velike naloge, ki jih čakajo v prihodnosti.

Naša hrana

Po abecednem redu

VITAMIN A je za normalno življenje velikega pomena. Če ga organizem ne dobi v zadostni količini, nastanejo razni znaki obolenosti, ki so posebno vidni pri otrocih. Otrok začne hujšati, zaostaja v rasti, zmanjšuje se mu odpornost proti kužnim bolezni. Pri pomanjkanju vitamina A postane koža hrapava in nagnjena v gnojenju. Zelo pogosta posledica avitaminoze tega vitamina je kurja slepota. Dojenčki potrebujejo dnevno okoli 1500 Internacionalnih enot (I.E.) vitamina A, potrebe s starostjo naraščajo do 5000 I.E. – pri zdravih odraslih osebah. Vitamina A je zelo velika v surovem maslu (3000 I.E. v 100 gr), telejhj jetrih (43900 I.E.), rdeči pesi (6700 I.E.), v breskvh (880 I.E.), v paradižniku (1300 I.E.), v jajčnem rumenjaku (5540 I.E.), rdečem korenju (12 tisoč 500 I.E.), špinaci (11780 I.E.).

VITAMINI B KOMPLEKSA. Navadno govorimo samo o vitamino B, vendar imamo pod tem imenom 12 vitaminov, ki so sicer sorodni, vendar po pomenu le toliko različni, da so označeni s posebnim imenom.

Najbolj znan je vitamin B-1, ki ima veliko vlogo pri zboljšanju teka in uravnavanju ter upravljanju pravilne prehrane. – Pomaga tudi pri presnavljanju ogljikovih hidratov. Pomanjkanje tega vitamina povzroča bolezen beriberi, ki je posebno razširjena na Daljnem vzhodu pri narodih, ki se hranijo enostransko z rižem. Največ vitamina

MALE ZANIMIVOSTI

• Rimski cesarica Faustina, soprga Marka Avreljija, je imela tri sto lasulj najrazličnejših barv, velikosti in oblik. • Neka ameriška tovarna prizvaja frižiderje na kolesih, ki se prav lahko prepeljejo iz enega konca prostora na drugega, kjer so pač potrebitni.

• Znano je, da je Francija največji proizvodnik parfumov, ki so obenem tudi najbolj znani po svetu. Zanimivo pa je, da je kot potrošnik Francija še na tretjem mestu, za ZDA in Veliko Britanijo.

Pod jesenskim ali zimskim plaščem bomo nosile enostavne, praktične obleke. Take, kot so na naši sliki, lahko predelamo tudi iz stare, odslužene obleke.

MEDNARODNI STUDENTSKI HOTEL IN VARSAVSKE ZNAMENITOŠTI – GOVORITE POLJSKO

Med našim popotovanjem po Poljski stajujemo po mednarodnih študentskih hotelih. Tu se iz dneva v dan srečujemo z Rusi, Kitajci, Madžari, Francozzi, Nemci itd. Tokrat so tu na primer ameriški študent sociologije, avstrijski študent likovne umetnosti, ki je lani mesec dni prebil v Jugoslaviji in odlično govoril srbohrvatsko; tu je tudi nek Poljak, ki je lani pri nas pomagal graditi cesto »Bratstva in enotnosti« ter Madžar, za katerega trdijo, da se je leta 1958 boril na barikadah Budimpešte. V hotelih si strežemo sami. Na mizah pred okencem, kjer dobijate kosilo... večer... zajtrk, je kopica tas, na katere si moraš sam naloziti kosilo in po kosilu tudi pospraviti mizo za seboj. Naš hotel ima tudi majhen bar, kjer zvečer lahko popiješ sadni sok in pleses... seveda, če ti ugaja. Sicer pa ima Varšava mnogo nočnih zabavišč. Zvečer včasih sedemo skupaj s tovariši iz Poljske, Francije, iz drugih dežel ter jim pričovedujemo o našem delavskem upravljanju, o avtocesti in Titu, o politiki miroljubne koeksistence. Naši kolegi z zavzetostjo sprašujejo o vsem: o avtocesti, o jugoslovanski mladini, o naših uspehih, o Titu. –

Moji prijatelji pa dolgo v noč potem razlagajo: »Da, da, naša koeksistenco ni samo sožitje med bloki... naša koeksistenco tudi ni predah pred odločilnim nastankom, ampak nekaj neskončno več, nekaj neskončno človeškega, lepega...«

Pribivalci Varšave in sploh

Poljaki so prijazni z nami. Kamor prideš in jim povemo, da smo Jugoslovani, nas sprejmejo prijateljsko... Jugoslavija je za te ljudi pravi simbol samostnosti, neodvisnosti. V Varšavi smo doživelji mnogo prijetnih trenutkov, med njimi je tudi tale. Dan, preden smo odhajali na

Baltik sem vstopil v najbližji turistični biro in po nemško prosil uslužbenko za prospekt. Ženska me je komajda pogledala ter mi odrezavo odgovorila: »Govorite poljsko« po poljsko nevedem. Ker nisem znan, sem si skušal pomagati s francosčino. No, ho sem nekemu postaranemu možu poleg sebe razložil, da sem Jugoslov, da potujem po Poljski in da si želim prospekt, se je situacija popolnoma spremenila. Oprostili so se in dobil sem celo gor najboljši prospekt. Ime Jugoslavija tod pri preprostih ljudeh mnogo pomeni. Tita pa pozna vsakdo. Take in podobne dogodke smo čestokrat doživljali.

CHOPINOV PARK

je z mnogimi drugimi parki prijetna posebnost Varšave. Ta ob vstopu v park stoji ob majhnom ribniku čudovit bronasti kip umetnika z orlojem nad njegovo glavo. Kip namreč predstavlja umetnikovo razgibano življenje. Ta ob njim stoe starodavne vrbe, ki jih je čas upognil že čisto do tal in so, kadar zaveje veter, skoraj srebrne. V tem izredno lepem okolju ob posebnih priložnostih izvajajo Chopinove dela. V parku je tudi že na pol razrušeno staro gledališče, ki je zgrajeno v antičnem slogu. Boršt 70 km iz Varšave je tudi rojstni kraj tega velikega skladatelja. Kraj imenujejo »Železna volja«. Okrog preproste hiše je sijajni park z nekaj nad sto tujimi drevimi in majhno rečico. V tem ambijentu je skladatelj ustvarjal svoja prva mladostna dela.

Prve knjige vaših malčkov

Otroci v starosti do petih let lahko razširite šele tedaj, ko zavajadlo ne znajo brati. Toda, čeprav še ne bodojo v solo, so jim knjige potrebne. Ne vzemite jih tega zadovoljstva, čeprav ste prepričani, da jih bodo raztrgali ali kako drugače poškodovali. Našli boste pač primoerno knjigo. Postopoma jih navajajte, da bodo znali z njim pravilno razvati.

Ko ima otrok tri leta, je pravilno, da dobi slikanico. V tej dobi otrok v vsem oponaša odrasle, pa bo zelo srečen, če bo lahko listal po knjigi in pri tem povzročal še lestenje papirja.

Pustite otroka, da »bere« brez vaše pomoči. Počakajte, da sam zaprosi za pojaznilo in mu dajte dovolj časa za razmišlanje. otrok mora skozi dobo, ko uničuje in razstavlja, nepotrebne zvezke in kataloge. Knjigo, ki jo želite obrniti, mu torej ne dajajte v roke. Zaradi slabega ravnanja s knjigo se na otroka ne jezite, ker pri tej starosti tega pri najboljši volji ni sposoben razumeti.

Ce otrok trga dobro knjigo, vikakor nimate vzroka za karanje. Vaša naloga je pač, da mu najdete knjigo, ki je ni škoda. otrok mora skozi dobo, ko uničuje in razstavlja, nepotrebne zvezke in kataloge. Knjigo, ki jo želite obrniti, mu torej ne dajajte v roke. Zaradi slabega ravnanja s knjigo se na otroka ne jezite, ker pri tej starosti tega pri najboljši volji ni sposoben razumeti.

Ne polagajte več pozornosti napakam pri obnavljaju zgodbi. Prenekateri otrok do tretjega leta celo do petega leta, ne more spremati in razumeti poteku zgodbe. otrok pač še ni sposoben, da bi razumel kronološki razvoj dogodka.

Prav tako mu ni zameriti, še skoraj divačko kraca po knjigi.

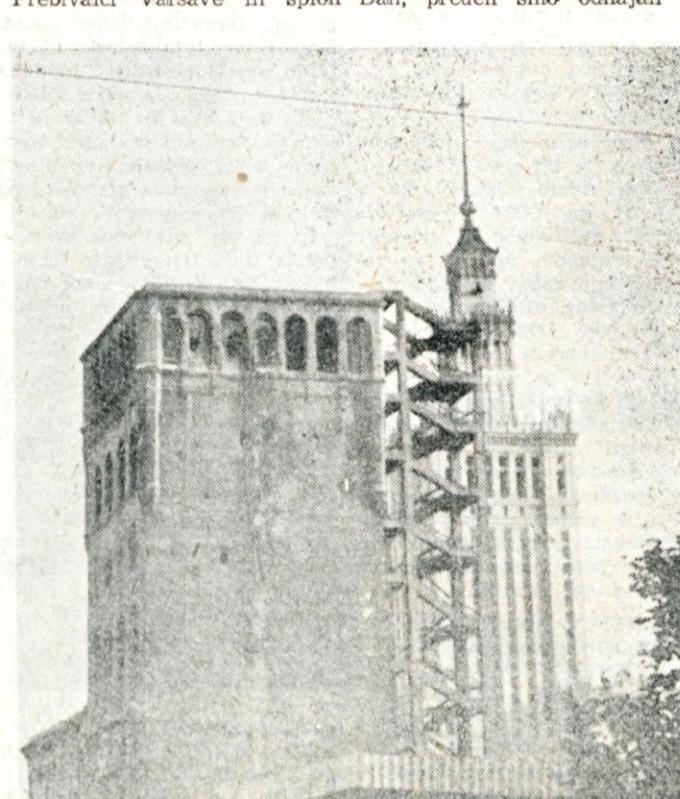
Otrok gleda risbo in skuša opašati in narisati tisto, kar vidi.

Varšava na jesen

Po treh krakovskih dneh hiti Šen celotni star del mesta, židaj vlak proti Varšavi. Že zna, rahlo valovito ravnino se je razpela v daljavo. – Včasih se srečujemo s hišami in njihovimi slavnatimi strehami ter osameščimi nasadi rumeno-žgodega točka. Na prostornih travnikih se pasejo črno-bele krave. Prebijati prijateljev vodič, ki si ga je kupil v Krakowu. – Stavek za stavkom, o njihovem gospodarstvu, o pšenici, rizi in vodki, o premogu, ki ga nakopljajo kar 90 milijonov ton... Kolesa pravijo sončno popoldne s svojim neizmernim držanjem. Dan se nagiba v večer... številke pletejo... dan se poslavljajo...

VARSAVA – MESTO AVENIJ IN PARKOV – MESTO ZALOSTNIH SPOMINOV IN SMELIH SANJ –

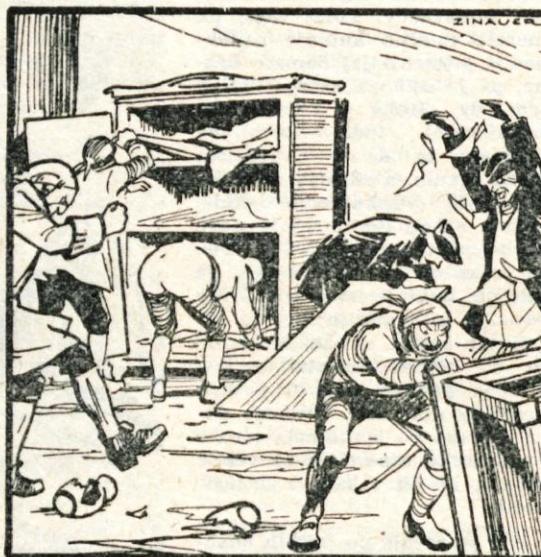
Varšava velika iluzija Poljske. Mesto modernih stavb in širokih avenij z dvosmernim prometom in lipovimi alejami. Varšava... Varšava... Naš vodilni poljski študent, ki stopamo proti »Grobu neznanega junaka«, nam pričovedujemo o vojni. Bilanca zadnje vojne: 85% porušenih hiš, sto tisoč pobitih ljudi, upor 1944. leta. Pred vojno je Varšava imela 1.300.000 prebivalcev – ta, ki po vojni poldrug sto tisoč. Danes jih ima 1.100.000 in bo še leta 1965 dosegla predvojno številko. Med vojno je bil poru-

Staro se srečuje z novim. Palača kulture, v ospredju zogledni zidovi poslednje vojne.

OTOK ZAKLADOV

R.L. STEVENSON

25. Iz svojega skrivališča sem opazoval cesto in vrata naše krême. Naši sovražniki so prihajali. Dva sta držala slepega, ki sem ga spoznal ob svitu svetilke, ki jo je eden nosil pred ostalimi. Presečeni so obstali pred odprtimi vrati. Nekaj jih je planilo v krême. Slepčec je ostal pred vhodom, ukazoval in preklinjal: »Preiščite ga, ceprav leni, ostali gor po skrinjo!« Kmalu so mu z okna javili, da jih je nekdo prehitel. Naši so zlatnike, toda Flintovega svežnja ni bilo nikjer.

Tudi kapitan ga ni imel pri sebi.

26. »To sta napravila onadva iz gostilne — tisti fant,« je razsajal slepec. »Ne moreta biti daleč, iščite ju! Prebrskajte vso hišo!« V hiši je nastal velik direndaj. Možje so topotali iz sobe v sobo. Tedaj se je razlegel zvižg. Takoj sem spoznal, da je to znamenje straže na griču, ki jih svari, da jim preti nevarnost. Toda slepec je kričal, da naju naj iščejo in že so začeli stikati po grmovju okoli hiše. Slepčec pa je divjal in se preprial, da ni zadovoljen samo z zlatniki.

JUDJE IN DOGODKI DVODOJ

Predsedniške volitve v ZDA sta pred televizijskimi kamarami tudi oba predsedniška kandidata: demokrat Kennedy in republikanec Nixon.

Praksa neposrednega »spopadanja« je v zdodovini predsedniških volitev v ZDA že starata. Ze nekajkrat neposredno »spoprij-

v prejšnjem stoletju sta predsedniška kandidata neposredno pred volitvami razpravljala o programih svojih strank. Razvoj tehnike je seveda to razpravo dvignil na višjo raven. Medtem ko je bilo sivečasno pri takih razpravah prisotnih največ do 20.000 volivev, posluša letosni televizijski »dvoboj« med Nixonom in Kennedyjem skoraj 100 milijonov Američanov.

Cepav v svojih televizijskih nastopih predsedniška kandidata nista mogla do kraja razčistiti o teh problemih in se omejujeta le na izjave, ki naj bi volivev predvsem ugajale. Cepav zato ni razgovori niso razkrili nekih bistveno novih konceptov demokratske in republikanske politike, pa so vendar pokazali, da so določena vprašanja, na katere povprečen Amerikanec terja odgovor. Pokazali so, da ameriški volivec, ki se v volilni kampanji orientira bolj po trenutnem razpoloženju in zunanjih znakih, vendarle sluti, da je s politiko ZDA nekaj narobe in da zato priznakuje, da bo nova administracijska napaka iz preteklosti popravila. Morda je prav zato zanimanje za televizijske »dvobaje« in za volitev sploh večje kot kdajkoli doslej.

HRUSCEV O ZASEDANJU OZN

V Moskvi je bilo v četrtek, 20. oktobra, veliko zborovanje, na katerem je govoril sovjetski ministrski predsednik Nikita Hruščev na letošnjem zasedanju Generalne skupščine OZN. Hruščev je dejal, da je ne samo bilo vredno, ampak je bilo tudi neogibno, da odpotuje na zasedanje Generalne skupščine. Menil je, da bi moralo sodelovanje šefov vlad in držav na zasedanjih Generalne skupščine postati praksa njenega dela. Ob koncu je še izjavil, da se odnos med Sovjetsko zvezzo in ZDA niso uživale v svetu toliko ugleda kot danes. To ugotovitev so mnogi Američani sprejeli s pomilovalnim nasmehom in na njem račun je bilo v ameriškem tisku napisanih precej pikirih. Demokratskemu kandidatu Kennedyju seveda ni bilo težko ovrci te trditve in dokazati nasprotno, da ugled ZDA v svetu dejansko še nikdar ni bil tako majhen kot je danes. Vprašanje je, če bedo te ugotoviti naše svoj izraz v zunanjji politiki te države po volitvah.

Razen tega problema sta kandidata pred televizijsko kamero načela še precej drugih vprašanj. Nixon je prizadeno branil Združeni narodi ravnat radijalno, ker s polovičnimi ukrepi problem ne bo rešen. Obtožil je zahodne sile, da so mera razorozitvenimi razgovori v Ženevi pospešili tekmo v oboroževanju.

V posebnem političnem odboru pa se je prav tako v četrtek nadaljevala razprava o položaju nemško govorečega prebivalstva v Južni Tirolski.

POZITIVNI REZULTATI MALOOBMEJNEGA PROMETA

V četrtek dopoldne je bilo v prostoriju IZVRSNEGA sveta LRS podpisovanje zapisnika IX. zasedanja stalne mešane komisije za izvajanje videmskega sporazuma o maloobmejnem prometu med Jugoslavijo in Italijo. Ugotovili so, da se sporazum v redu izvaja in je dal že ugodne rezultate.

Naš prestiš še nikdar ni bil tako visok (Times Herald).

POLITIČNA NAPETOST V FRANCII

V peti republiki je bourbonška palača — sedež francoske skupščine — spominjala po atmosferi na legendarne maratonske bučne in dramatične seje za časa četrte republike. Polslanci so skoraj pričakovali zoro v svojih klopeh. Po polnoči je predsednik skupščine komaj vzdrževal red. Kakor pred leti — zapuščen v odločilnih trenutkih od svojih zaveznikov, je predsednik vlade prav tako kakor kak premier v četrtek republik postavljal vprašanje zaupnice... V takem položaju so vlade Molletta ali Pflimlina, Mendes Francea ali Pineaua običajno padale. Stvari so se zdaj spremenile. Zato prav malo kaže na to, da bi se nekaj podobnega lahko zgodilo tudi z Debrejivim kabinetom.

ODPOR PROTI TERORIZMU

Predsednik pokrajine Leopoldville Kamitatu je na sejstiku z novinarji izjavil, da bo v 48 urah proglašena nedvišnost države Leopoldville, če polkovnik Mobutu »ne bo napravil reda med svojimi četami in če ne bo preprečil njihovega terorističnega delovanja«. Kamitatu je objavil tudi pismo, ki

predsednika Eisenhowerja in njegov podvig z letalom »U-2« in izjavil, da se ne bo nikdar za to dejanje opravičil Sovjeti zvezzi. Kennedy pa je nasprotno trdil, da bi se predsednik ZDA moral opravičiti Hruščevu za to dejanje. Različnega mnenja sta bila kandidata tudi glede kitajskih obalnih otokov Kvemoj in Macu. Kennedy je zastopal stališče, da sta ta dva otoka prenečatna, da bi zaradi njih tvegali mir. Nixon pa je bil za načelnejše stališče in za absolutno nepopuščanje Kitajcem.

Glede drugih pomembnih svetovnih in notranjih vprašanj sta kandidata zelo zadržana. Kaže, da nočeta preveč razpravljati o teh problemih in se omejujeta le na izjave, ki naj bi volivev predvsem ugajale. Cepav zato ni razgovori niso razkrili nekih bistveno novih konceptov demokratske in republikanske politike, pa so vendar pokazali, da so določena vprašanja, na katere povprečen Amerikanec terja odgovor. Pokazali so, da ameriški volivec, ki se v volilni kampanji orientira bolj po trenutnem razpoloženju in zunanjih znakih, vendarle sluti, da je s politiko ZDA nekaj narobe in da zato priznakuje, da bo nova administracijska napaka iz preteklosti popravila. Morda je prav zato zanimanje za televizijske »dvobaje« in za volitev sploh večje kot kdajkoli doslej.

TELESNA KULTURA

Rokometni komentar

I nedeljo Brežice : Mladost

Po slabih igri, kakršno so preboj za točke naslednji pari: Slovensko nedeljo prikazali kranjski rokometni proti Odredu, bi bilo želeli, da bi v jutrišnjem srečanju z novicem v republiški ligi — Krim zanesljiva favorita, v ostalih srečanjih ne moremo napovedati zmagovalcev. V tem kolu bo labko trboveljski Rudar oddal prei dve točki, ker igra na vročem tezenkem igrišču v Mariboru.

V ženski republiški ligi je jutri na sporednu 6. kolo. Oba gorenjska zastopnika gostujeta. Predvsem odločilna tekma v Trbovljah, kjer se srečata Rudar in Storžič z Golnikom. Tekma bo namreč odločala, kdo bo ob teh dveh ekip prezimil na repu lestvice. Golničankam zadostuje samo neodločen izid, pa nobo zadnje.

Kranjčankam pa imajo v nedeljo najtežje delo. Najbolji nesrečni ekipa v ženski republiški ligi (trije porazi z golom razlike in dve maizdatnimi zmagama) se bo srečala to pot s slovenskimi pravkinjami — Slovanom v Ljubljani. Favoritinje so seveda domačinke, zlasti še, ker njihova ekipa na stopu letos precej okrepljena. Tekma bo ob 10. uri na Kodeljevem.

I. Javornik

SKAKALCI PRI ČESKI KOČI

Preteklo sredo so se začele na smučiščih pri Česiči koči nad Ježerskim prve skupne priprave naših najboljih skakalcev za letošnjo zimo. Smučarska zveza Slovenije je poklicala na trening 12 mlajših tekmovalcev in sicer: Jemea, Omana, Rojino, Slibarja, Giacomelli, Brileja in druge.

Na zelo dobrih smučiščih bodo skakale vadili terensko vožnjo. Na treningu bodo do nedelje Brž, ko bo zapadel sneg na Poljčki pa bodo začeli s treningi tudi na skakalnici. Upamo, da bodo letos naši skakalci še bolj pripravljeni za vrsto domačih in tujih tekem. Prva bo na vrsti tradicionalna novoteka turneja konec decembra in v začetku januarja.

USPELO PREDAVANJE O HIMALAJI

V četrtek popoldne in zvečer sta bili v Cufarjevem gledališču na Jesenicah predavanji o jugoslovanski odpravi na Trisul v Himalaji. Oba predavatelja — Mahkota in Kunaver, ki sta predavanje dopolnila s prekrasnimi diapositivi, sta bila deležna izrednega priznanja. Skupaj se je udeležilo predavanj nad 1000 jesenicanov.

In zdaj spet košarka v telovadnicah

Gorenjsko rokometno prvenstvo V nadaljevanju brez Storžiča II

Po petem kolu v gorenjski rokometni ligi se je štivo ekip zmanjšalo. Druga vrsta Storžiča je po nedeljskih dogodkih na Golniku odpovedala nadaljnje sodelovanje. V nedeljski tekmi je ekipa Dupelj že po prvem polčasu vodila proti domačim, ki so nastopili povsem oslabljeni, kar s 35:0, nakar se Golničani niso več pojavili na igrišču. Kaže, da v rokometnem klubu Storžič v zadnjem času ni vse v redu. Upamo pa, da se bo to stanje kmalu uredilo in da bo rokomet, ki je na Golniku šport št. 1, spet ubral najboljšo pot razvoja in napredka.

Po zadnjem kolu pa ne moremo mimo ugotovitve, da je tudi drugo moštvo Iskre prešibko za tekmovanje. V Tržiču so jim namreč domači nasuli 55 golov, kar je tudi svojevrsten rekord. Borac, ki igra na tekme v tem bojil, je v Kranju odpravil Storžič I z rezultatom 15:11 in se pomaknil že na 2. mesto. Mladost II ze v Kranju brez težav premagala Križe z 32:14. Tekma Sava : Iskra I je bila že preje odigrana. Iskra je tedaj premašila oslabljeno vrsto Save z rezultatom 32:23.

Križe 4 0 1 3 56:86 1

Iskra II 4 0 0 4 22:129 0

Najzanimivejše srečanje 6. kol je bilo vsekakor v Dupljah, kjer se bo domača vrsta, ki je še ne-

premagana v letosnjem prvenstvu, pomerila z vodečim Tržičem.

Morda bi dali prednost fizično močnejšim in učinkovitim gostom. Domäce igrišče in podpora gledalcev pa bo Dupljah morda toliko pomagala, da bo rezultat prav obraten. Borac bo

L. S.

Zanimiv atletski dvoboje

Kranj, 21. oktobra — Pred za-

klenjščkom letočnje razgibane at-

letske sezone na Gorenjskem imajo v nedelji atleti na pro-

gramu zanimivo prijateljsko sre-

čanje med reprezentancama Za-

savja in Gorenjske. Dvoboj bo

v Trbovljah na stadionu SD Ru-

darja, s pričetkom ob 10. uri.

Prav takšnih prijateljskih sre-

čenj med ekipami večjih po-

dročjih smo da sedaj pogrešali,

saj so atleti v glavnem tekmo-

vali le za svoje klube in dru-

štva. Nadarjenim atletom širom

Gorenjske je na ta način dana

možnost nastopa v močnejši

konkurenči. Prvi dvoboj med

zavestnimi in gorenjskimi atleti

naj bi bil nekakšen začetek šir-

šega sodelovanja med atleti raz-

ličnih krajev.

Gorenjska reprezentanca v

najmočnejšem sestavu bi bila

vsekakor favorit nedeljskega

dvoboba. Ker pa bodo v izbrani

boljše goste.

KOŠARKA

V četrtek zvečer je bila na Je-

senicah košarkarska tekma med

moškima ekipama Košarkarske

kluba Ljubljana in Košarkarske

kluba Jesenice. Rezultat je bil 63:61 (38:29) za znatno

boljše goste.